ۇزدىكسىز جاڭا يدەيا بەلەسىنە كوتەرىلدى

(باسی 1 ـ بەتتە)

ۇزدىكسىز جاڭا يدەيا بەلەسىنە كوتەرىلۇ بارىسىندا، جۇڭگو كومۇنيستەرى زاڭدىلىقتى ۇعىنىپ، بەتالىستى ايقىنداپ، ءادىستى ۇيرەنىپ، پاراساتتى ارتتىرىپ، ماركسيزمنىڭ جۇڭگوشالانۇدىنىڭ، زامانالانۇىنىڭ تىڭ ءورىسىن ۇزدىكسىز اشتى ـــــ

بۇل ـــ زاڭدىلىقتى يگەرىپ، اۇقىمدى بايقاي‌تىن كورىنەتىن ۇلى. كوز جەتكىسىز، ۇاقىت ـ كەڭىستىك كوورديناتاسىندا قازىرگى زامانعى جۇڭگونىڭ، قازىرگى دۇنيە ءجۇزىنىڭ "ۇاقىتى مەن اۇقىمىن" باعامداپ، كومۇنيستىك پارتيانىڭ بيىلىق جۇرگىزۇ زاڭدىلىعىنا، سوتسياليستىك قۇرىلىس زاڭدىلىعىنا، ادامزات قوعامىنىڭ دامۇ زاڭدىلىعىنا تانىمدى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتكەن پارتيامىزدىڭ ەل باسقارۇ نازارياسى مەن امالياتى ۇزدىكسىز بايىدى، دامىدى.

بۇل ـــ باقىتتى كۇزدەۋ، گۇلدەنۇدى كۇزدەۋ، العا باسۇدى كۇزدەۋ، ۇلى بىرلىكتى كۇزدەۋ سىندى نيەت جانە جاۋاپكەرشىلىك. حالقىتىق تۇرعىعا تاباندى بولىپ، ۇلت بورىشىن ارقالاپ، ادامزات تاعدىرىنا نازار اۇدارىپ، كۇللى الەمگە سۇيىسپەنشىلىگىن ايگىلەپ، ءوزىن تىنباي الۋەتتەندىرەتىن كۇرەس ارقىلى جۇڭگو ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىنىڭ كەرى قايتارۇعا كەلمەيتىن تاريحي ۇردىسكە قادام تاستاۋىن ىلگەرىلەتىپ، دۇنيە ءجۇزى دامۇىنىڭ اۇقىمى مەن ارناسىن تەرەڭ وزگەرتىپ، ادامزات وركەنيەتىنىڭ جاڭا فورماتسياسىن قالىپتاستىردى.

بۇل ـــ جۇڭگو سۇراۋىنا، دۇنيە ءجۇزى سۇراۋىنا، حالىق سۇراۋىنا، ءداۋىر سۇراۋىنا جاۋاپ بەرگەن اسقاق جىگەر. بارلىعىندا ءىس جۇزىندەگى شعار ءتۇيىن ەتىپ، جاڭا داۋىردەگى رەفورما جاساۋدىڭ، ەسىك اشۋدىڭ جانە سوتسياليستىك زامانداندىرۋ قۇرىلىسىنىڭ ءىس جۇزىندەگى ماسەلەلەرىن شەشۋدى كوزدە ۇستاپ، جۇڭگو ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى ستراتەگيالىق جالپى جاعدايى مەن دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ يگەرىپ، جۇڭگونىڭ ءىس جۇزىندەگى مەن ءداۋىردىڭ تالابىنا ۇيلەسەتىن دۇرىس جاۋاپ بەرىپ، جۇڭگونىڭ امالياتىنا اناعۇرلىم ويداعداي جەتەكشىلىك ەتتى.

بۇل ـــ جالپى تۇلعالىق يگەرىپ، دىالەكتيكالىق تالداۋ جاساپ، داۋىرمەن بىرگە ىلگەرىلەگەن جان ـ جاقتىلى تولعانۇ. اۇقىمعا قاراپ، ۇزاق بولاشاقتى كوزدەپ، جالپى جاعدايدى ورنالاستىرىپ، جۇڭگوشا سوتسياليزمنىڭ جاڭا داۋىرگە ءوتۋى سندى كەلەلى تۇجىرىمدى جاساپ، ەلىمىز قوعامىنىڭ باستى قايشىلىعىندا بۇرىلىس تۇلعاندىعى سندى كەلەلى پايىمدى جاساپ، "بەستى ءبىر تۇلعالاندىرۇ" جالپى تۇلعالىق ورنالاستىرۇىن ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتىپ، "ءتورتتى جاپىپاي ورىندالۋ" ستراتەگيالىق ورنالاستىرۇىن سايكەستى ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىن جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىرۇ ارقىلى جاپىپاي ىلگەرىلەتتى.

بۇل ـــ قىلپى بىلىنە سالا بايقاپ، ماسەلە تۇىلماي تۇرعاندا الدىن الا ساقتانۇداعى سانالى تانىم. توسىن جاعدايعا دايىن بولۇ مەملەكەتتى جونگە سالۇدىڭ داعدىلى جولى. تاۇقىمەت تانىمى مەن تومەنگى شەكتە ويلاۇعا تاباندى بولىپ، دامۇ مەن حاۋىپسىزدىكتى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ىرىقتى شايقاس جۇرگىزىپ، الدىمەن قيىمىلداپ، جوعارى ساپالى دامۇ مەن جوعارى دەڭگەيدەگى حاۋىپسىزدىكتىڭ ءتيىمدى نەگىزىن ىلگەرىلەتىپ، داعدارىس بارىسىندا ۇتىمدى وراي جەتىلدىرىپ، وزگەرىس بارىسىندا جاڭا جاعداي اشتى.

بۇل ـــ ەڭ سوڭىنا دەيىن مىقتى يگەرىپ، تولىق جەڭىسكە جەتۋدىڭ ايقىن ستيلى. "ەڭبەك ماعان جازىلماسا دا بولادى" دەيتىن رۇحانى دەڭگەيمەن جانە "ەڭبەك كورسەتۋدە مەن بولماسام بولمايدى" دەيتىن تاريحي جاۋاپكەرشىلىكپەن، "شەگە قاعۋ" قايسارلىعىمەن جانە "تاسقا تاڭبا، تەمىرگە ءىز قالدىرۇ" بەكىمىمەن جوبانى سوڭىنا دەيىن جاساپ، بىرىنەن سوڭ ءبىرىن جالعاستىرىپ ىستەپ، تولىق جەڭىسكە جەتپەيىنشە استە تىنبادى.

بۇل ـــ كۇرەس جۇرگىزۇگە باتىل، كۇرەس جۇرگىزۇگە شەبەر رۇحانى كۇش. دۇنيەدە سيرەك كەزدەسەتىن، تاريحتا سيرەك كەزدەسەتىن حاۋىپ ـ قاتەرلەر مەن سىن ـ سايىستار الدىندا، بۇكىل پارتيانىڭ، بۇكىل ەلدەگى ءار ۇلت حالقىنىڭ جىگەردى، نامىستى، قايراتتى نىعايتىپ، زۇلىمدىقتان تايسالماي، سۇرقيا كۇشتەن قورىقپاي، قىسىمنان جاسقانباي، قيىندىقتارعا قارسى اتتانىپ، قيىنشىلىققا مويىماي، العا باسۇ جولىنداعى ءتۇرلى قيىنشىلىقتار مەن سىن ـ سايىستاردى بار كۇشپەن جەڭىپ، قايسارلىقپەن كۇرەس جۇرگىزۇ ارقىلى ىستەردىڭ داموىنا تىڭ ءورىس اشتى.

...

قاعيدادان قيىسنعا، جولدان امالعا، تاسىلدەن ادىسكە دەيىن شي جينپيڭ جولداستى باستى ۇاكىل ەتكەن جۇڭگو كومۇنيستەرى ماركسيزمنىڭ "قاعيدالارىن"، "زاڭدارىن"، "فورمۇلالارىن" يكەمدى پايدالانا وتىرىپ، جۇڭگوشا سوتسياليزم ىستەرىنىڭ دامۇ ۇرداسىندە جولقىعان "ءداۋىرلىك تاقىرىپتارعا" جاۋاپ بەردى ـــــ

ماركسيزمدىك تاريحي ماتەريالىزم كوزقاراسىن شعار ءتۇيىن ەتىپ، جۇڭگوشا سوتسياليزم جول سەنىمىن، نازاريا سەنىمىن، ءتۇزىم سەنىمىن، ماديەنيەت سەنىمىن باستان ـ ايىق بەكەمدەپ، جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسياليزم قارىشتاپ دامىپ، سوتسياليستىك ءتۇزىمنىڭ ابزالدىلىعىن اناعۇرلىم ايگىلەدى. 500 جىلدىق بارىستى باستان كەشىرگەن سوتسياليزم 21 ـ عاسىرداعى جۇڭگودا تىڭ ومىرشەڭدىك كۇش قاۋلاتتى؛

ماركسيزمدىك پارتيا قۇرۇ ءىلىمىن شعار ءتۇيىن ەتىپ، پارتيانىڭ جاپىپاي باسشىلىعىنا تۇى ايقىن تۇردە تاباندى بولىپ جانە ونى كۇشەيتىپ، پارتيانى جاپىپاي قاتاڭ باسقارۇدى بۇرىن بولماعان باتىلدىقپەن جانە تاباندىلىقپەن ىلگەرىلەتىپ، پارتيانىڭ ساياسي باسشىلىق قابىلەتىن، يدەيالىق جەتەكشىلىك قابىلەتىن، بۇقارالىق ۇيىمداستىرۇ قابىلەتىن، قوعامدىق ۇندەۋ قابىلەتىن كورنەكتى كۇشەيتتى، پارتيا توڭكەرىستىك شىڭدالۇ بارىسىندا اناعۇرلىم كۇشەيدى. 100 جىلدىق ۇلى پارتيا كەمەل شاعىندا تۇر، بولاشاقتىق ۇلى ىسكە كۇش سالاتىن اسقاق جىگەر تاسقىندادى؛

ماركسيزمنىڭ ادامنىڭ جان ـ جاقتى دامۇى جونىندەگى نازاريا ءتۇيىن ەتىپ، حالقىتى وزەك ەتكەن دامۇ يدەياسىنا تاباندى بولىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزىپ، جۇڭگوشانىڭ بايتاق دالاسىندا جاپىپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتتى، سان وزگەرىستى باستان كەشكەن مەملەكەتتە گۇلدەنىپ ـ كۇركەيگەن جاعداي جارىققا شىقتى، جۇڭگو ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىندە بۇرىن بولماعان نۇرلى بولاشاق جارىققا شىقتى. ۇلتىمىز ەجەلدەن بۇگىنگىدەي ەڭسەلەنگەن، نىق سەنىمگە يە بولعان ەمەس، حالقىمىز ەجەلدەن بۇگىنگىدەي اسقاق جىگەرمەن العا ۇمتىلىپ، ءوز كۇشىنە سۇيەنىپ ءوزىن الۋەتتەندىرگەن ەمەس؛

...

شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، پارتيامىز ءجۇز ميللىوندىعان حالقتى كوركەيۋ جولىندا قۇلشىنۇعا، قايسارلىقپەن سايىسۇعا ىنتىماقتاستىرىپ جانە باستاپ، پارتيا مەن مەملەكەت ىستەرىندە تاريحي تابىسقا قول جەتكىزىپ، تاريحي وزگەرىس تۇدىردى. جاڭا داۋىردەگى ۇلى وزگەرىس پارتيا تاريحىندا، جاڭا جۇڭگو تاريحىندا، رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋ تاريحىندا، سوتسياليزمنىڭ دامۇ تاريحىندا، جۇڭگو ۇلتىنىڭ دامۇ تاريحىندا بەلەستىك مانگە يە.

اقيقاتتى يگەرگەن ءىرى پارتيا، مايەگى قالىڭ ۇلت، كۇن ساين تۇلەپ، اي ساين جاڭاعان مەملەكەت، ءسوز جوق، جاڭا، اناعۇرلىم زور كەرەمەتتەر جاراتادى. جاڭا ساپارعا قادام تاستاعاندا، ءبىز جۇڭگو ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىن جۇزەگە اسىرۇ ايبىندى نىساناسىنا تاريحتاعى ءارقانداي كەزدەگىدەن دە اناعۇرلىم جاقىنداي تۇستىك، مۇنى جۇزەگە اسىرۇعا سەنىمىز ءتىپتى دە كامىل جانە قۇاتىمىز دا قاپتال جەتەدى!

نازاريالىق جاسامپازدىقتى ىلگەرىلەتەتىن علمي ءادىس

ـــ شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ دۇنيەگە كوزقاراسىن جانە ادىستەمەسىن ويداعداي يگەرىپ، وعان سىڭىرىلگەن تۇرعىعا، كوزقاراسقا، ادىسكە ويداعداي تاباندى بولدى، ودان ويداعداي پايدالاندى

نازاريالىق جاسامپازدىق ءبىر قادام العا ىلگەرىلەسە، نازاريامەن قارۇلانۇ دا ىلەسە ءبىر قادام ىلگەرىلەۋى كەرەك.

شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن ۇيرەنۇ، دايەكتىلەندىرۇ نەگىزگى تاقىرىپتىق تاريبەسى ـــ بۇكىل پارتيادا جۇرگىزىلىپ جاتقان جاڭا زور ۇيرەنۇ، ۇزدىكسىز جاڭا يدەيا بەلەسىنە كوتەرىلۇدەگى جاڭا زور جۇمىلدىرۇ.

"ماركسيزمنىڭ جۇڭگوشالانۇىنىڭ، زامانالانۇىنىڭ جاڭا ءورىسىن اشۋ كەلەلى مىندەتى ـــ زامانىمىزداعى جۇڭگو كومۇنيستەرىنىڭ ايبىندى تاريحي جاۋاپكەرشىلىگى". بيىل 6 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى باس شۇجي شي جينپيڭ جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى ساياسي بيۇروسىنىڭ 6 ـ رەتكى توپتىق ۇيرەنۇىن باسقارعاندا بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ بايانداماسى تاريحي تاجىربيەلەردى قورىتىندىلاۋ نەگىزىندە، "ەكى ۇشتاسىتىرۇ"، "التىعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ" سياقتى نازاريالىق جاسامپازدىقتى ىلگەرىلەتەتىن علمي ادىستەردى العا قويىپ ءارى ءتۇسىندىرىپ، پارتيانىڭ نازاريالىق جاسامپازدىعىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋگە ءتۇبىرلى بويسۇنۇ ولشەمىن ازىرلەدى، بۇعان ويداعداي تاباندى بولۇمىز، ونان ويداعداي پايدالانۇمىز كەرەك.

علىمعا علمي پوزيتسيامەن ماملە جاساپ، اقيقات رۇحىمەن اقيقاتقا تالپىندى.

ماركسيزمگە تاباندى بولۇدا جانە ونى داماتۇدا، ءسوز جوق، جۇڭگونىڭ ناقتى ءىس جۇزىندەگىمەن ءۇزارا ۇشتاستىرۇ، ءسوز جوق، جۇڭگونىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىمەن ءۇزارا ۇشتاستىرۇ كەرەك. تەك مەملەكەتىمىزدىڭ، ۇلتىمىزدىڭ تاريحي مادەنيەتىنىڭ قۇنارلى القابىنا تامىر تارتقاندا عانا، ماركسيزمدىك اقيقاتتىق الپ بايتەرەگى تەرەڭگە تامىر تارتىپ، جاپىراق جايادى.

"ماركسيزمنىڭ جۇڭگوشالانۇى، زامانالانۇى سندى وسى كەلەلى تاقىرىپتىڭ ءوزى ءبىزدىڭ ماركسيزم سندى وسى رۇحانى تامىردان استە كەشۋىمىزگە، جۇڭگونىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتى سندى وسى جان تامىردان استە كەشۋىمىزگە بولمايتىندىعىن بەلگىلەگەن. وسى رۇح پەن جانعا تاباندى بولۇ ـــ نازاريالىق جاسامپازدىقتىڭ نەگىزى جانە العى شارتى".

باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ باتىل ءسوزى پارتيانىڭ نازاريالىق جاسامپازدىعىن ىلگەرىلەتۋدىڭ ءتۇبىرلى پرينسيبىن ايقىن كورسەتىپ، جۇڭگوشالانعان، زامانالانعان ماركسيزم نازاريا ساياسىنا بايتەرەگىنىڭ ماڭگى جاس كۇيىن ساقتاۋىنىڭ سىرىن ايگىلەدى. امالىيات مىنانى دالەلدەدى: "ەكى ۇشتاستىرۇ" نەعۇرلىم جاقسى دەستەلسە، نازاريالىق جاسامپازدىقتىڭ قايناري سولعۇرلىم مول، نازاريالىق جاسامپازدىقتىڭ كۇشى سولعۇرلىم مەعىم بولادى.

پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ بايانداماسىندا امالىيات نەگىزىندەگى نازاريالىق جاسامپازدىقتى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋدە، ەڭ اۇەلى، شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ دۇنيەگە كوزقاراسىن جانە ويداعداي پايدالانۇ كەرەك دەپ باسا دارىپتەلىپ، مىنالار العا قويىلدى: حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك، سەنىمدى، دەربەس بولۇعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك، تۇراشىلدىقتان اينىماي جاڭالىق اشۇعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك، جۇيە كوزقاراسنا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك، دۇنيەگە كەڭ پەيىل بولۇعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ كەرەك.

"التىعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ" ـــ ءۇزارا بايلانىستى، شكى جاقتا بىرلىككە كەلگەن ورگانيكالى تۇتاس تۇلعا، ول شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ ءتۇبىرلى ساياسي تۇرعىسىن، تۇبەگەيلى نازاريالىق ساپاسىن، وزگەشە رۇحانى قاسيەتىن، علمي يدەيالىق ءادىسىن تەرەڭ اشىپ كورسەتتى، ءبىزدىڭ وسى علمي نازاريانى ءتۇسىنۇىمىزدىڭ، يگەرۇدەمىزدىڭ "التىن كىلتى".

نازاريالىق لوگيكانى يگەرىپ، ماركسيزمنىڭ جان تامىرىن بەرىك ساقتادى ـــــ

2022 ـ جىلى كوكتەم مەرەكەسى قارساڭىندا قاپالاقتاپ جاڭىپ تۇرعان قارعا قاراماي باس شۇجي شي جينپيڭ سانشيدىڭ دۇانسۇن قىستاعىنداعى ساي ۇىنمەيڭنىڭ ۇيىنە بارىپ، كوپشىلىكپەن بىرگە قوناق بولمەدە قورالانا وتىرىپ، كىرىس ـ شىعىستى تاپتەشتەي ەسەپتەدى.

2012 ـ جىلى تاعى دا قاقاعان قىس كەزى، پارتيانىڭ 18 ـ قۇرىلتايى جابىلىپ كوپ وتپەي، باس شۇجي قارلى بورانعا قاراماي تايحاڭشان تاۋىنىڭ قويناۋىندا ۇپىڭگە كەلىپ "ناعىز كەدەيلىكتى كورىپ"، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋعا اتتانىسقا كەلتىرۇ بۇيىرىعىن شعاردى.

ەكى رەت قارلى جول باسۇ بارلىعى حالق ءۇشىن ەدى.

"حالقتىڭ تاماشا تۇرمىس تالپىنىسى ـــ ءبىزدىڭ كۇرەس نىسانامىز". باس شۇجي شي جينپيڭ ايبىندى سەرت بەرىپ، جاڭا ءداۋىردىڭ "جاۋاپ ناماسىن" جازا باستادى.

ۇزاق بولاشاقتىق ۇلى ىستە حالق دەگەنمىز بىلىك. ماركسيزم ـــ حالقتا ۇاكىلدىك ەتەتىن، حالقتىڭ ءسوزىن سويلەيتىن نازاريا، حالقتىڭ جاسامپازدىق امالياتى ـــ ماركسيزمنىڭ نازاريالىق جاسامپازدىعىنىڭ سارقىلماس قايناري. ماركسيزمنىڭ جۇڭگوشالانۇ، زامانالانۇ جەتىسىتكەرىنىڭ ءبارى ـــ پارتيا مەن حالقتىڭ امالياتىنىڭ تاجىربيەلەرى مەن كوللەكتيۋ اقىل ـ پاراساتىنىڭ جاۋھارى. شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ قۇدىرەتتى اقيقات كۇشى مەن امالياتتىق ۇلى كۇشكە يە بولۇىنىڭ سەبەبى ماركسيزمدىك دۇنيەگە كوزقاراس پەن ادىستەمەگە تاباندى بولىپ، عىلمي تۇرعى، كوزقاراس، ادىستەردى قولدانعاندىعىندا.

حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇ ماركسيزمدىك تاريحي ماتەريالىزم كوزقاراسىنان باستاۋ الادى، سەنىمدى، دەربەس بولۇ ماركسيزمنىڭ جۇڭگوشالانۇى، زامانالانۇى جوننىدەگى بەرىك سەنىمدى ايگىلەيدى، تۇراشىلدىقتان اينىماي جاڭالىق اشۇ ماركسيزمدىك دياليەكتيكالىق ماتەريالىزمنىڭ ماڭىزدى تانىم نازاريا جانە ادىستەمەسى، دۇنيەگە كەڭ پەيىل بولۇ ماركسيزمنىڭ وسكەلەڭ قۇن تالپىنىسىن ايگىلەيدى... ماركسيزمدىك عىلمي نازاريانىڭ جەتەكشىلىگى ـــ پارتيامىزدىڭ سەنىمدى، نانىمدى بەكەمدەۋىنىڭ، تاريحي ىرىقتىلىقتى يگەرۇىنىڭ ءتۇبىرلى تياناعى.

تاريحي لوگيكانى يگەرىپ، جۇڭگوشانىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ جان تامىرىن جالعاستىردى ـــــ

كۇڭزىنىڭ تۇعان جەرىندە "ەرتەدەگىنى بۇگىنگى ءۇشىن پايدالانۇدى، ەسكىدەن جاڭانى شعارۇدى" دارىپتەدى؛ دۇنحۇاڭ موگاۋ ۇڭگىرىندە قىزمەت تەكسەرگەندە، "اتا ـ بابالارىمىزدىڭ بىزگە قالدىرعان وسى باعالى مادەني مۇرالارىن توتەنشە قاستەرلەۋىمىز كەرەك" دەپ باسا دارىپتەدى؛ يۇەلۇ كىتاپحاناسىنا كىرىپ، "شىندىقتى ءىس جۇزىنەن ىزدەۋ" ماڭدايشالىعىنا كوز جىبەرىپ، "اقيقاتتى، ءسوز جوق، جەرگىلىكتەندىرۇ كەرەك" دەپ تەبىرەندى؛ جيۇچۇيشيدىڭ جاعاسىندا جۇشيۇانعا كەلىپ، "ماركسيزمگە تاباندى بولۇدى جۇڭگونىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىن ساۋلەلەندىرۇمەن ورگانيكالى ۇشتاستىرۇدى" العا قويدى...

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ مادەنيەت ءىزى بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىندە قالدى، مادەنيەت مۇرالارىن تەكسەردى، وركەنيەتتىڭ جان تامىرىن ىزدەدى، جۇڭگونىڭ مادەنيەتىنىڭ وزىنە سەنىمى، ءوزىن الۋەتتەندىرۇى، جۇڭگونىڭ وركەنيەتىنىڭ ماڭگىلىك داموى جوننىدە ءبىر قىدىرۇ جاڭا يدەيا، جاڭا كوزقاراس، جاڭا تۇجىرىمدارىدى العا قويىپ، جۇڭگونىڭ مادەنيەتىنىڭ جاسامپازدىقپەن كادەگە جاراتىلۋىنا، جاسامپازدىقپەن داموىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

بيىل 6 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى باس شۇجي يانشان تاۋىنىڭ ەتەگىندەگى جۇڭگو مەملەكەتتىك باسىلىم سارايىنىڭ ورتالىق باس سارايىنا بارىپ، لانتاي دۇڭگۇ قويماسى سورەسىنىڭ تۇكپىر جاعىنا كىرىپ، باعالى مادەني ەسكەرتكىشتەردى مۇقيات كورىپ، بايىرعى وركەنيەتتىڭ بۇگىنگە دەيىن جالعاسقان لەبى مەن جاي ـ جايسارىن سەزىندى: "كورەيىك، سەزىنەيىك، بۇل ويما باسىلمدارعا، ارعى زامان كىتاپتارىنا جۇڭگونىڭ ۇلتىنىڭ اقىل ـ پاراساتى، رۇحى، مادەنيەتى سىڭىرىلگەن، ونان دا ماڭىزدىسى، ۇزىلمەي جالعاسىتىن كۇش ـ قۇات سىڭىرىلگەن".

جۇڭگو مادەنيەتى ارىدان باستالعان، جۇڭگونىڭ وركەنيەتى كەنىشتى دە شۇرايلى. "التىعا، ءسوز جوق، تاباندى بولۇ" جۇڭگونىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ قۇنارلى توپىراعىنا تەرەڭ تامىر تارتقان:

حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇدا "حالق مەملەكەتتىڭ نەگىزى، نەگىز بەكەمدەلسە مەملەكەت تىنىش بولادى"، "مەملەكەتتى باسقارۇدا ولشەم بولۇ، ول حالققا پايدالى بولۇ" سندى تاجىربيەلەر قابىلدانعان؛ سەنىمدى، دەربەس بولۇدا "ءوزىن تىنباي قۇدىرەتتەندىرۇ"، "ءموراليدى دا قامتىمدى بولۇ"، "اسىل قاسيەتتى ايگىلەپ، دۇرىستىقتى اسقاقتاتۇ" رۇحى ايگىلەنگەن؛ تۇراشىلدىقتان اينىماي جاڭالىق اشۇ "ورتا جولدان اينىماي جاراسىمدىلىققا جەتۇ"، "ەسكىلىكتى تاستاپ جاڭالىققا كوشۇ"، "داۋىرمەن بىرگە ءجۇرۇ" سندى ۇستانىمدى جالعاستىرعان؛ ماسەلەنى باعدار ەتۋدە "ءبىلىمىن ەلگە پايدالى ىسكە جۇمساۋ"، "شىندىقتى ءىس جۇزىنەن ىزدەۋ"، "تانىم مەن ارەكەتتىڭ بىرلىگى" سندى ءداستۇر ساۋلەلەندىرىلگەن؛ جۇيە كوزقاراسنا "جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىندا ءامىر ـ جارلىق بىردەي ءجۇرۇ"، "كوپ نەگىزدى ءبىر تۇلعالىلىق"، "تيىتتەي قىلاڭنان تورىكىنىن اڭداۋ" سندى اقىل ـ پاراسات شوعىرلانعان؛ دۇنيەگە كەڭ پەيىل بولۇ "ءبارىن بىردەي ءسۇيۇ"، "بارلىق ەل تاتۋ ـ ءتاتتى ءوتۋ"، "الەمنىڭ ۇلى بىرلىگى" يدەيالارىن دامىتقان...

"جۇڭحۇانىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ گۇلدەنۇىنە جۇڭحۇا وركەنيەتىنىڭ كورنەكتى ەرەكشەلىگىن بىرگە سومدادى". باس شۇجي شي جينپيڭ 6 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى اشلعان مادەنيەتتى جالعاستىرۇ، دامىتۇ اڭگىمە ماجلىسىندە جۇڭحۇا وركەنيەتىنىڭ 5 كورنەكتى ەرەكشەلىگىن ـــ ۇلاسپاللىق سيپاتىن، جاسامپازدىق سيپاتىن، ءبىر تۇتاستىق سيپاتىن، سىسىمدىلىق سيپاتىن، بەيبىتشىلىك سيپاتىن ايقىن العا قويىپ، 5000 جىلدان استام ۇاقىتتىق جۇڭحۇا وركەنيەتىنىڭ مەعىم نەگىزىندە جۇڭگوشا سوتسياليزمدى اشىپ جانە دامىتىپ، ماركسيزمنىڭ نەگىزگى قاعيدالارىن جۇڭگونىڭ ناقتى ءىس جۇزىندەگىمەن، جۇڭحۇانىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىمەن ءۇزارا ۇشتاستىرۇ، ءسوزسىز، باسپ وتەتىن جول ەكەندىگىن باسا دارىپتەدى.

"ەكىنشى ۇشتاستىرۇ" تاعى ءبىر رەتكى يدەيانى ازات ەتۋ بولىپ، تاريحي سەنىمدى، ماديەنيەت سەنىمىن بەكەمدەپ، ەرتەدەگىنى بۇگىنگى ءۇشىن پايدالانۇعا، ەسكىنى جاڭالاۋعا تاباندى بولىپ، جۇڭحۇانىڭ تاڭداۋلى ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ باعالى بايلىعىنان تولىق پايدالانىپ، بولاشاققا بەت العان نازاريا مەن تۇزىمدە جاڭالىق اشۇ جوننىدە نزەنىس جاساپ، علمي نازارياعا ايقىن جۇڭگوشا ەرەكشەلىك ۇستەپ، جۇڭگوشا سوتسياليزم جولىنا اناعۇرلىم كەڭ دە تەرەڭ تاريحي تەرەڭدىك قوستى.

امالياتتىق لوگيكانى يگەرىپ، جاڭا داۋىردەگى ۇلى امالياتتىق تاجىريبەنىڭ جاۋھارىن ۇيىستىردى ـــــ

6 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى دۇنيە جۇزىلىك قورىشاعان ورتا كۇنى، باس شۇجي شي جينپيڭ شىكى موڭعۇلدىڭ بايانناورىنا كەلدى. "قۇم" وسى رەتكى ساپاردىڭ باستى تاقىرىبى.

تىزگىندەلىپ جاتقان قۇمدى جەرگە بارىپ، قۇمدى بوراندا قايىسپاي وسكەن اعاشتاردى كورىپ، باس شۇجي شي جينپيڭ تەبىرەنە بىلاي دەدى: قۇمايىتانۇدان ساقتانۇ، قۇمدى تىزگىندەۋ ـــ ۇزاق ۇاقىتتىق تاريحي مىندەت، ءبىز، ءسوز جوق، وسى قىزمەتتى ءۇرتىس ويداعداي يگەرۇدەمىز، اتا ـ بابالارىمىز بەن ۇرپاقتارىمىزعا ۇياتتى بولماۋىمىز كەرەك.

2 جىلدان استام ۇاقىتتىڭ الدىندا مەملەكەتتىك ەكى ماجلىستەگى شكى موڭعۇل ۇاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ تالقىسى وتكىزىلىپ جاتقان ەدى، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ءسوزى وزەكتى ويدى ءداپ باستى: "تاۋ، سۋ، ورمان، ەگىنجاي، كول، جايلىم، قۇمدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ جۇيەلى جونگە سالۇ قاجەت، بۇعان 'قۇم' دەگەن ءسوزدى قوسۇ كەرەك".

ءبىر ءارىپ قوسۇ ءدال جۇيە كوزقاراسىنىڭ جاندى تۇسىندىرمەسى، ءارى "ءبىر ۇلكەن تۇتاس جۇيە" سندى جالپى جاعداي كوزقاراسى بار، ءارى "ءتۇيىن ارقىلى كولەمدى جەتەكتەيتىن" ادىستەمە دە بار.

جاڭا ءداۋىر، جاڭا جورىق، جالپى ارنا، ۇلى ستراتەگيا. ءداۋىر تاقىرىبىنا جاۋاپ بەرىپ، ۇزاق بولاشاقتى جوبالاۋ بارىسىندا، شەشۋشى تۇيىندەر ءبىر ـ بىرىمەن جالعاسىپ اۇقىم قالىپتاستىرىپ، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇىنە كەڭ ءورىس اشتى.

جاڭا داۋىردەن بەرى ءبىز باستان ـ ايىق حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىنىڭ، نەدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ توسقاۇىل شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە جەتىپ، سالاماتتى جۇڭگو، تىنىش جۇڭگو، كورىكتى جۇڭگو قۇرىلىسىندا نىق قادام تاستادىق؛ "ءتورت سەنىمدى" بەكەمدەۋ، وزىنە سەنۇ، دەربەس بولۇ جۇڭگو حالقى مەن جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ شكى قاسيەتىنە جانە رۇحانى بەت ـ بەينەسىنە اينالدى؛ ارقاۇدى بەكەمدەۋگە، نەگىزدى جەتىلدىرۇگە، جاڭانى ورناتۇ مەن ەسكىنى قيراتۇدى قاتار جۇرگىزۇگە كۇش سالىپ، ورا سان زور باتىلدىقپەن جانە جىگەرمەن ءار جاقتاعى قىزمەتتەردە تۇراشىلدىقتان اينىماي جاڭالىق اشۇدى ىلگەرىلەتتىك؛ شىرىكتەسۇگە تەگەۋرىندى قارسى تۇرۇدان رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۇگە دەيىن ماسەلەنى باعدار ەتۋ ارقىلى قامال الىپ، قەينشىلىقتاردى جەڭۋدى ىلگەرىلەتتىك؛ "بەستى ءبىر تۇلعالاندىرۇ" جالپى تۇلعالىق ورنالاستىرۇىن ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتىپ، "ءتورتتى جاپىپاي ورىندالۋ" ستراتەگيالىق ورنالاستىرۇىن سايكەستى ىلگەرىلەتىپ، پارتيا مەن مەملەكەت ىستەرىنىڭ دامۇىنا جۇيەلى ورنالاستىرۇ جاسادىق؛ ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن ورناتىپ، ادامزات وركەنيەتىنىڭ جاڭا فورماتسياسىن جاراتىپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيبىتشىلگى مەن داموىنا جۇڭگو جوباسى مەن جۇڭگونىڭ اقىل ـ پاراساتىن ارناديق...

ءداۋىر ـــ يدەيانىڭ اناسى، امالىيات نازاريانىڭ قايناري.

(جالعاسى 3 ـ بەتتە)